

הרפורמה בתקינה דגשים ליבואנים

13 פברואר 2020

מינהל תקינה/הממונה על התקינה

מצגת זו נועדה להסברה
הנוסח והפרשנות המחייבים
הנם של החוקים בלבד

הרפורמה במרחב התקינה - החוקים ששוננו

חוק התקנים

פקודת היבוא והיצוא

חוק התקנים עיקרי השינויים

- שינויים מבניים במכון התקנים.
- תהליכי עיבוד תקנים ותהליך ההכרזה על תקינה רשמית.
- חובת שמירה על תקן רשמי.
- כללים ואמות מידה לאישור מעבדות.
- סמכויות אכיפה על מעבדות מאושרות.

מכון התקנים - שינויים מבניים (המשך)

• ועדות התקינה

➤ **ועדת תיאום** – הוסף נציג לאיגוד לשכות המסחר, נציג ארגוני היצרנים הוחלף בנציג התאחדות התעשיינים.

➤ **ועדות מרכזיות וועדות טכניות :**

- נקבעו כללים וסייגים למינוי חברים, יו"ר וסגן יו"ר.
- נקבעו כללי שקיפות לפרסום שמות החברים והפרוטוקולים.
- חובת פרסום נושאי הדיונים, מועדי דיונים ומיקומם.

מכון התקנים - שינויים מבניים (המשך)

➤ **ועדות מרכזיות וועדות טכניות (המשך) :**

נקבע הרכב של 12 חברים כלהלן:

- **שני אנשי סגל אקדמי בכיר** במוסד להשכלה גבוהה, בעלי מומחיות הנוגעת לתחום מתחומי העיסוק של הוועדה, שתמנה המועצה להשכלה גבוהה;
- **שני בעלי השכלה בתחומי ההנדסה, האדריכלות והטכנולוגיה** שהינם בעלי מומחיות רלוונטית לתחום מתחומי העיסוק של הוועדה, שתמנה הוועדה הממנה כמשמעותה בסעיף קטן (ה);
- **שני נציגי צרכנים** שימנה הגוף המקים את ועדת התקינה, מתוך רשימות נציגים שהגישו לו ארגוני צרכנים; לעניין זה, "ארגון צרכנים" כהגדרתו בסעיף - 31 (ג) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-19816 ;
- **שני עובדים של רשות מרשויות המדינה** או גופים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין, הנוגעים לעניין;
- **שני נציגים שתמנה התאחדות התעשיינים** בישראל באופן שיבטיח נציגות לענפים הרלוונטיים, ולפחות אחד מהם יהיה בעל עסק או עובד בעסק זעיר, קטן או בינוני כהגדרתם בחוק חובת המכרזים, תשנ"ב-19927 (בסעיף זה עסק זעיר, קטן או בינוני);
- **שני נציגים שימנה איגוד לשכות המסחר** באופן שיבטיח נציגות לענפים הרלוונטיים, ולפחות אחד מהם יהיה בעל עסק או עובד בעסק זעיר, קטן או בינוני.
- על אף האמור בסעיף (א), ועדה מרכזית רשאית למנות לוועדה טכנית עד **חמישה חברים נוספים** על החברים האמורים בסעיף קטן (א), אם נוכחה כי הם בעלי ידע ומומחיות רלוונטיים לתחומי העיסוק של הוועדה הטכנית, ובכלל זה רשאית היא למנות נציגי ציבור, נציגי ארגונים שלא למטרות רווח, וכן נציגים של רשויות הפועלות לפי דין או חברות ממשלתיות, והכל כפוף להוראות אלה:

(עד שני נציגי מעבדות ולא יותר משלושה נציגי גופים אחרים)

עיבוד תקן והכרזה על תקן רשמי

- **קביעת מנגנון אישורים** שבא להבטיח מינימום שינויים לאומיים בתקנים מאומצים (בכלל זה עדכון הרכב ועדת האימוץ).
- **הגדרת שינויים לאומיים מתחייבים** שאינם נדרשים לאישור ועדת האימוץ, רוה"מ ושר האוצר.
- **פנייה ישירה של הממונה על התקינה למנכ"ל המשרד האחראי**, במקום פניה משר לשר.
- **קביעת מנגנון לקיצור זמני קבלת עמדות השרים**.
- **ביצוע בחינה מחדש**, על ידי הממונה, של כל התקנים הרשמיים המאומצים (המהלך הסתיים באוגוסט 2019).

עיבוד תקן והכרזה על תקן רשמי

סה"כ כמות התקנים בישראל כ 3800

כ 640 תקנים רשמיים

- הכרזה על ידי שר הכלכלה והתעשייה.

- העילות להכרזת רשמיות : בטיחות, בריאות, הגנת הסביבה

- סעיף 9(א) לחוק התקנים : "לא ייצר אדם מיצרך, שמפרט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרנו, ולא ייבאו, ולא.....אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי."

חובת תו תקן (כ 40 תקנים):

- הטלת החובה על ידי שר הכלכלה והתעשייה

- סעיף 2(א) לצו התקנים : "לא ירכיב אדם, לא ייצר, ... ולא ימכור מצרך...שהמפרט שלו נקבע כתקן רשמי אלא אם ניתן לו היתר מן המכון לסמנו בתו תקן..."

הערה – דרך נוספת להפיכת תקן למחייב הנה על ידי אזכורו בחוק , צו או תקנה.

חובת שמירה על תקן רשמי

חוק התקנים, סעיף 9.(א): לא ייצר אדם מצרך, שמיפרט שלו נקבע כתקן רשמי, **ולא ימכרנו, ולא ייבאו** ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תהליכה נקבעו כתקן רשמי, **אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי**, או אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי.

- בנוסף על הדרישות שהיו קבועות בחוק, הוספה גם חובת שמירת "עקיבות": היכולת לעקוב אחר מצרך ולאתר אותו בכל אחד מהשלבים של הייצור, הייבוא או המכירה, לרבות היכולת לעקוב אחר בדיקות, מפרטים ואישורים לגבי המצרך מגורמים בישראל ומחוץ לישראל.
- חוק התקנים, סעיף 9.(א)(3א)(1): בעת העברה בין עוסקים של מצרך שמפרט שלו נקבע בתקן רשמי, יעביר כל אחד מהעוסקים לעוסקים האחרים את פרטיו, ובכלל זה את שמו המלא, מען עסקו, ומספר עוסק מורשה או מספר רישיון עסק שלו, וכן פרטים המאפשרים את זיהוי המצרך; העוסקים ישמרו לתקופה שלא תפחת משבע שנים את הפרטים האמורים וכן את תעודת המשלוח של המצרך.

דגשים/המלצות

- השתתפות פעילה בוועדות התקינה.
- מתן משוב במסגרת ההתייעצויות הציבוריות, הן בתהליך אישור התקן והן בתהליך אכרזת הרשמיות.
- התייחסות מנומקת לעניין הצורך בתקופת התארגנות ובתקופת חפיפה.
- יצירת מנגנון פנימי להתעדכנות שוטפת לגבי עדכוני התקינה ואכרזות הרשמיות.
- הכרת חוק התקנים, פקודת היבוא והיצוא והנהלים.

אישור מעבדות

מעבדה מאושרת:

סעיף 12 לחוק התקנים – "המכון וכל מי שאושר לעניין זה בכתב על ידי הממונה (להלן - מעבדה מאושרת) רשאים לבדוק התאמתו של מצרף לתקן או לתקן רשמי, ולתת תעודת בדיקה על כך"

עיקרי השינויים שברפורמה/בחוק:

- הבהרה כי: "המעבדה רשומה על פי דין כתאגיד בישראל, וכי היא בעלת יכולת וכשירות מקצועית וערוכה למלא את תפקידה **כמעבדה בישראל** בתחום מתן האישור.."
- עיגון בחוק של אפשרות הסמכה על ידי גוף הסמכה זר (לפי כללים שבחוק).
- הכללה בחוק של הכללים ואמות המידה לאישור מעבדות, כולל סמכויות הממונה לעניין זה והוספת סמכות להטלת עיצומים כספיים וסנקציות פליליות על מעבדות.
- פירוט חובות המעבדה המאושרת.

דגשים

- הכללים לאישור מעבדות מפורטים ב: "הנחיות והוראות הממונה לעניין אישור מעבדות על-פי סעיף 12 (א) בחוק התקנים, התשי"ג-1953"

https://www.gov.il/he/departments/policies/laboratories_certification_standards_law_procedure

- התחזות למעבדה מאושרת מהווה עבירה על החוק ועילה לנקיטת צעדים פליליים.
- רק תעודה של מעבדה מאושרת מהווה ראייה קבילה בבית משפט.
- כיום רשומות 44 מעבדות מאושרות.

פקודת היבוא והיצוא

עיקרי הרפורמה

פתיחה לתחרות של בדיקות טובין מיובאים

- הקמת **מערכת תקשורת ומידע מרכזית** במינהל התקינה (מת"מ).
- **הקמת מרשם יבואנים** – כיום רשומים כ 22000 יבואנים.
- הגדרת מעמד **מעבדה מוכרת** לצורך בדיקות ואישור בדיקת מעבדה לטובין מיובאים.
- קביעת **הוראות ונהלי הממונה על התקינה** בהתאמה לשינויים בחוק התקנים ובפקודת היבוא והיצוא.
- עדכון **סמכויות האכיפה והענישה**.
- מעבר מתצהיר **להצהרה**.

שינוי פקודת היבוא והיצוא - הגדרות

- אישור ת"ר יוחלף ב"אישור עמידה בדרישות הממונה" (ההגדרה בחוק: "אישור בדבר עמידה בבדיקת התאמה לדרישות תקן רשמי, בהתאם להוראות ולתנאים שנקבעו לפי פקודה זו שעניינם תחולת תקן רשמי, ובכלל זה הנחיות הממונה על התקינה לפי פקודה זו, לגבי טובין מיובאים;")
- "אישור בדיקת מעבדה" (ההגדרה בחוק: "אישור דגם או אישור משלוח;")
- "אישור דגם" (ההגדרה בחוק: "אישור של מעבדת בדיקה המסתמך על בדיקה בהתאם להוראות לפי סעיף 2 – ז(ד), שלפיו דגם של טובין שנבדק עומד בדרישות התקנים הרשמיים החלים עליו;")
- "אישור משלוח" (ההגדרה בחוק: "אישור של מעבדת בדיקה המסתמך על בדיקה בהתאם להוראות לפי סעיף 2 – ז(ד) של מדגם מטובין מסוים במשלוח מסוים, שלפיו הטובין שנבדקו זהים לדגם הטובין שניתן לגביו אישור דגם;")
- "מעבדת בדיקה" (ההגדרה בחוק: "מכון התקנים או מעבדה מוכרת;")
- "מעבדה מוכרת" (ההגדרה בחוק: "מעבדה שהממונה על התקינה נתן לה הכרה לפי סעיף 2 י;")
- "יבואן רשום" (ההגדרה בחוק: "יבואן שנרשם במרשם היבואנים לפי סעיף 2 ג;")

מרשם יבואנים

- "הממונה על התקינה ינהל מרשם שבו יירשמו יבואנים של טובין אשר יבוא אותם טובין על ידם טעון אישור עמידה בדרישות הממונה (בפקודה זו מרשם היבואנים)."
- "יבואן יירשם במרשם היבואנים לפני יבוא טובין שייבואם על ידו טעון אישור עמידה בדרישות הממונה."
- הרישום הוא אינטראקטיבי ומידי.
- קיימת מגבלת רישום למי שהורשע בעבירות פליליות מסוג מסוים כמוגדר בחוק.
- לממונה סמכויות לביטול/השעיית רישום.
- במקביל הוקם פורטל יבואנים דרכו יכולים יבואנים הרשומים במרשם היבואנים: להוסיף או לעדכן את הפרטים שנמסרו בזמן הרישום ולצפות בסטטוס הבקשות שהגישו לכלל המעבדות ובאישורי השחרור.

מעבדה מוכרת

- חובה שתהיה **מעבדה מאושרת** לתחומי ההכרה ולכל סעיפי התקן הרשמיים שבסקופ שניתן לה.
- חייבת להוכיח יכולת התחברות **למערכת המידע והתקשורת המרכזית**.
- תבצע אישור משלוח רק אם היא בצעה את אישור הדגם לגבי אותם הטובין.
- לממונה על התקינה סמכויות **לביטול והתליית** אישור ההכרה במעבדה.
- דינם של עובדים, מנהלים, נושאי משרה ובודקים במעבדה מוכרת, לעניין תפקידם לפי פקודה זו, **כדין עובדי המדינה לעניין חיקוקים אלה** :
 - (1) חוק שירות הציבור (מתנות)
 - (2) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה)
 - (3) חוק העונשין, לעניין ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור.
- הנחיות והוראות הממונה לעניין מתן הכרה למעבדות בדיקה על-פי פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], תשל"ט-1979 :

[https://www.gov.il/he/departments/policies/laboratories import and export ordinance procedure](https://www.gov.il/he/departments/policies/laboratories_import_and_export_ordinance_procedure)

פתיחה לתחרות של בדיקות הטובין המיובאים

• הפתיחה לתחרות מתבצעת ב 4 פעימות לפי סוגי טובין/תקנים:

1. **1 אפריל 2018** - מוצרים לבנים, אלקטרוניקה בידורית, כלי עבודה, מצברים
2. **30 אפריל 2018** - תקשורת סלולרית, גופי תאורה, נורות, תנורי אפיה, מיקרוגלים, מתכות יקרות, חיתולים, עגלות ילדים, מטהרים ומסנני מים, אופניים חשמליים, מוצרי ניקוי.
3. **1 דצמבר 2019** - צעצועים, ריהוט תינוקות וילדים (כולל הליכוני תינוקות ולמעט עגלות תינוק), מוצרי עץ, דלתות, עגלות נכים, סולמות, זכוכית לבניין, פרזול לדלתות, מוצרי טכסטיל נייר ועור (למעט חיתולים), מוצרי גומי ופולסטיק, מוצרי תינוקות (אביזרי שתייה והאכלה לתינוקות, מוצצים, מחזיקי מוצץ, מזרונני תינוקות, מגיני ראש ומשטחי החתלה), ביגוד וציוד מגן, ציוד רפואי (מזרקים ומחטים, מוצרי חבישה, כפפות כירורגיות), ציוד היגייני (טמפונים, כובעונים), מערכות אנרגיה (כולל מזגנים, מערכות סולריות, ציוד מופעל בגז ולמעט תנורי אפיה), ציוד משרדי חשמלי.
4. **1 מרץ 2021** – כל השאר.

• פירוט הפעימות לפי תקנים ניתן למצוא בקישור:

https://www.gov.il/he/Departments/General/stages_standardization_reform

קישורים חשובים

- אתר מינהל התקינה

<https://www.gov.il/he/Departments/Topics/standartization>

- הנחיות והוראות הממונה על התקינה לעניין יבוא טובין שחל עליהם תקן רשמי

https://www.gov.il/he/departments/policies/goods_imports_with_official_standard_procedure_march_2018

- מרשם היבואנים - רישום ליבואן חדש המבקש לייבא טובין שחל עליהם תקן רשמי

https://www.gov.il/he/service/importer_registration_before_standarts_checks

- הפורטל הישראלי לבטיחות מוצרי צריכה

<https://www.gov.il/he/Departments/Units/consumer-products-safety>

קישורים חשובים (המשך)

- מנוע חיפוש תקנים רשמיים

https://www.gov.il/he/service/search_official_standards

- מנוע חיפוש קבוצות יבוא

https://www.gov.il/he/service/standards_import_groups

- מנוע חיפוש מעבדות מאושרות

https://www.gov.il/he/service/approved_standards_labs

- רשימת מעבדות מוכרות לבדיקות תקן של טובין מיובאים

https://www.gov.il/he/departments/general/approved_laboratories_standardization

תודה

28 דצמבר 2017